



Društvo za telekomunikacije „Mtel“ d.o.o.

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 143

81000 Podgorica, Crna Gora

Registarski broj: 5-0368574/038

PIB : 02655284

Broj : 51973

Datum : 12 . 12 2023. godine

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST
N/R Izvršnog direktora Darka Grgurovića

Bulevar Džordža Vašingtona 56, kula C
Podgorica

PREDMET: Javni konsultativni proces povodom nacrtu Rješenja o pravu na pristup i interkonekciju – komentar MTEL-a

Postovani,

U Nacrtima rješenja koja su predmet javnog konsultativnog procesa, nalaže se operatoru „CRNOGORSKI ELEKTRODISTRIBUTIVNI SISTEM-CEDIS“ d.o.o. Pogorica da operatorima „Crnogorski Telekom“ i „Telemach Crna Gora“ d.o.o. Podgorica omogući zakup optičkih vlakana shodno zaključenom ugovoru o pravu korišćenja optičkih vlakana na traženim lokacijama.

Tražene lokacije su opština Nikšić i Sutomore.

Nama nije poznat sadržaj medjusobnih ugovora o pravu korišćenja optičkih vlakana, koji se navodi kao pravni osnov u izreci nacrtu Rješenja, budući da isti nisu javno objavljeni u konsultativnom procesu.

Ono što mislimo da nedostaje je da se Agencija u pravnom osnovu ne poziva na neke relevantne članove Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 040/13 od 13.08.2013, 056/13 od 06.12.2013, 002/17 od 10.01.2017, 049/19 od 23.08.2019)).

Iz prezentirane Odluke i Nacrta rješenja proizilazi da ovdje radi o zahtjevu za pristup optičkim vlaknima operatora CEDIS, dakle ELEMENTU MREŽE operatora CEDIS od strane dva druga operatora. Ovdje se izvjesno ne radi o zahtjevu za pristup infrastrukturi operatora CEDIS, iako se u dokumentima pominje i Pravilnik o zajedničkom korišćenju infrastrukture.

U Zakonu o elektronskim komunikacijama član 75 se odnosi na pristup elementima mreže, pa dakle i pristup optičkim vlaknima. Taj se član 75 se nigdje ne pominje ni u Pravnom osnovu,

niti u jednom od dva rješenja koja su na javnim konsultacijama. Član 75 se zove „Pristup elementima mreže i njihovo korišćenje“. Kako je moguće da se donese odluka o pristupu optičkom kablju (koji je element mreže, a ne infrastruktura) a da se nigdje ne spomene ovaj član Zakona o elektronskim komunikacijama?

U stavu 1 člana 75 se propisuje da Agencija može rješenjem o određivanju operatora sa značajnom tržišnom snagom naložiti preduzimanje mjera radi izvršavanja opravdanih zahtjeva za pristup i korišćenje mogućnosti određenih elemenata elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme.

Dalje u članu 75 stoji niz postupaka koji je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost bila obavezna da odradi da bi donijela ovakvo rješenje, kako slijedi:

(4) Prilikom procjene obima obaveza iz stava 3 ovog člana (koji se dakle odnosi na pristup), a naročito ocjene da li je naložena mjera proporcionalna načelima iz člana 3 ovog zakona, Agencija posebno cijeni, između ostalog:

....

3) početno ulaganje vlasnika opreme, uzimajući u obzir ostvarena ulaganja države i povezane rizike;

Medjutim, ovo nedostaje u Nacrtu Rješenja koji je predmet javnih konsultacija.

Ako govorimo o početnom ulaganju vlasnika opreme, želimo da se pozovemo na informacije sa vebajta Medjunarodne unije za telekomunicacije.

„It might cost about USD 2000 per kilometre to string a fibre-optic cable along poles in a city, it can cost up to USD 17 000 to lay cable overland to rural areas, depending on the terrain. <https://www.itu.int/itu-news/manager/display.asp?lang=en&year=2008&issue=02&page=sharingInfrastructure-importance>“

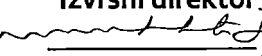
Dakle radi se izuzetno visokom ulaganju u optička vlakna, koja se ne mogu vratiti ni za 10 godina eksploatacije. Ta vrsta analize, koja se odnosi na visoku početnu investiciju (vezano za stav (4) člana 75 ZEK, ovdje nedostaje. Štaviše, dolazimo u situaciju da se da se CEDIS-u, operatoru koji nema značajnu tržišnu snagu na odgovarajućem tržištu, nalaže da iznajmi element elektronske mreže (optičko vlakno u ovom slučaju) operatoru koji jeste operator sa značajnom tržišnom snagom na tom istom tržištu.

Smatramo da je Agencija bila dužna da primjeni član 75 ZEK. Operator CEDIS je imao izuzetno visoku početnu investiciju u optička vlakna u sopstvenoj mreži, i nije obavezan da iznajmi optička vlakna drugom operatoru, osim ako procijeni da ima poslovni interes za to. To bi trebalo da ostane tako sve dok ne bude određen za operatora sa značajnom tržišnom snagom na odgovarajućem tržištu.

Shodno navedenom, cijenimo da ne postoji adekvatan pravni osnov za donošenje predmednih rješenja, kao i da njihovo usvajanje i nalaganje obaveza koje proizilaze iz rješenja, nije u skladu sa odredbama ZEK-a, budući da Agencija nije prethodno primijenila član 75 Zakona o elektronskim komunikacijama.

S poštovanjem,



„MTEL“ d.o.o.
Izvršni direktor

Zoran Milovanović